

Ilene Chaiken, het brein achter *The L Word*

'Nu is het onze beurt!'

In Amerika is Ilene Chaiken een waar idool. Vrouwen klappen, fluiten en joelen als de maakster van *The L Word* een podium bestijgt. Eén dame in het talkshowpubliek barst in snikken uit en zegt door de microfoon: "Jij maakt niet alleen maar amusement, jij redt levens!"

| door Tanya van der Spek | beeld Yorin | bron: internet

Helblauwe ogen, lang bruin haar en een katachtige lach. Ilene Chaiken (48) is tenger van postuur maar groot in haar daden. Ze heeft toch maar mooi de eerste lesbische tv-serie gerealiseerd in het preutse Amerika, een land waar de president zich nog steeds in het zweet werkt om het homohuwelijk te verbieden in de grondwet. En *The L Word* is een hit ook! Zelfs buiten Amerika zitten de kijkers (man, vrouw, gay en hetero) aan de beeldbuis gekluisterd als de mooie actrices elkaar in de haren vliegen of gepassioneerd zoenen.

"Eerst wilde niemand deze serie uitbrengen", herinnert Chaiken zich in één van de vele interviews die ze sinds haar succes heeft gegeven. "Maar na 1999 werden lesbiennes opeens hip." Madonna kuste Britney, Rosie O'Donnell en Melissa Etheridge sierden de glossy's met hun bruiloften en Ellen DeGeneres kreeg een succesvolle talkshow, nadat haar carrière eerder gedoemd leek sinds haar coming out. "Ik zal het nooit vergeten: tijdens de Golden Globe Awards in 2001 leunde een producent naar me toe en fluisterde: 'Ik denk dat we dat lesbische serietje van jou maar eens gaan realiseren'." Eindelijk kon Chaiken haar ei kwijt. "Ik wil geweldige verhalen vertellen, mensen raken. De uitdaging is om te laten zien hoe universeel onze levens zijn en ik wil dingen laten zien die kijkers nog nooit hebben gezien."

Van scriptmeisje tot producent

Wat je in de serie ziet, komt rechtstreeks uit het leven van Chaiken en haar vriendinnen en omgeving. Voor haar de normaalste zaak van de wereld, voor sommige kijkers nieuw of zelfs schokkend. Zelf lijkt ze het meest op Bette vindt ze: de drukke zakenvrouw die amper tijd heeft voor het thuisfront. Chaikens relatie met architecte Miggi Hood liep onlangs op de klippen, na 20 jaar (!). Ze deelt nog wel voogdij over de

negenjarige meisjestweeling die ze samen hebben. Het is personage Jenny, dat symbool staat voor de jonge Ilene Chaiken. "Ik kwam net als Jenny naar Los Angeles om te gaan samenwonen met mijn vriend en ontdekte hier de vrouwenliefde." Chaiken kreeg op haar eenentwintigste een stageplek bij Creative Artists Agency, het invloedrijkste agentschap van Hollywood dat sterren vertegenwoordigt als Steven Spielberg tot Tom Hanks. Dat was bijzonder, want als vrouw kwam je er begin jaren tachtig niet makkelijk tussen. Daarvoor werkte ze in Londen en New York, nadat ze op film was afgestudeerd in Philadelphia. Ze groeide op vlakbij 'Philly' in het kleine Elkins Park, bij haar Joodse ouders en twee broers. Chaiken werkte zich in Hollywood op van scriptmeisje naar producente. Al op haar achtentwintigste kon ze terecht bij de firma van Aaron Spelling, die we kennen van *Dynasty*, *Beverly Hills 90210* en *Charmed*. Chaiken werkte mee aan *Twin Peaks*. Succes

'Je hoeft niet uit de kleren voor mijn camera, maar ik wil wel dat je overtuigend bent als lesbienne'

had ze als producente van *The Fresh Prince of Bel Air*. Toen ze na veel geroddel aanvoelde dat ze bij haar nieuwe werkgever ABC zou worden ontslagen, sloot ze zich op tijdens een groepsvakantie met vriendinnen in een huisje en schreef ze het script voor een 'boze meisjes actiefilm'. Het werd niet verfilmd, maar men raakte wel geïnteresseerd in Chaikens scripts. In 1996 schreef ze *Barb Wire*, de actiefilm met Pamela Anderson. De rest is geschiedenis.

Beflapjes

"Er werd wel geroepen: je zult geen bekende actrices kunnen vinden die lesbiennes willen spelen. Maar," vertelt Chaiken, "we gingen als eerste naar Jennifer Beals en die zei meteen ja." Beals zegt dat het personage Bette haar enorm aanspreekt. "Geen van mijn vrienden knipperde met z'n ogen omdat Bette lesbisch is", vertelt de *Flashdance* actrice. "Ze waren blij voor me dat ik zo'n leuke rol had gekregen!" "Toen was de toon gezet", vertelt Chaiken. "Iedereen zei ja en inmiddels hebben we een groot aantal bekendheden die een gastrol wilden doen." Om er een paar te noemen: Kelly Lynch, Anne Archer, Tammy Lynn Michaels (de vrouw van Melissa Etheridge), Julian Sands, Lolita Davidovich, Rosanna Arquette, Sandra Bernhard en rapper Snoop Dogg. Waarom krijgt *The L Word* wel zoveel bekende namen en de homoserie *Queer as Folk* niet? "Ik denk dat het voor heterovrouwen minder bedreigend is om lesbiennes te spelen dan voor mannen om homo's spelen. Daar komt bij dat heteromannen en vrouwen het niet aantoondevend vinden om naar lesbische vrouwen te kijken. Veel

heterovrouwen schijnen zich zelfs aangetrokken te voelen tot personage Shane", zegt Chaiken. En wie vindt Ilene zelf het aantrekkelijkst? "Oh", reageert ze, "ik ben even gek op alle meiden en hoe ze hun personages gestalte geven, maar ik zit er te dicht bovenop om verliefd te worden op één van hen."

Uit de kleren

De seksscènes zijn heftig en gewaagd. Chaiken wil het zo echt mogelijk laten lijken. De vaste cast heeft dan ook een cursus gehad over het lesbische leven en lesbische seks. "Als je een legerfilm maakt, ga je naar een kazerne om je in je rol te verdiepen", zegt Jennifer Beals. "Voor deze serie hadden wij ons eigen seks seminar. Het was fascinerend. We leerden zelfs over die eh... lapjes? Ik had er nog nooit van gehoord. Ja, beflapjes, dat was het!" Veel bekende actrices willen graag gastrollen spelen maar zijn toch huiverig voor de seks. Ilene: "Ja en dat zeggen ze dan pas als de contracten al zijn getekend. Dan vertel ik ze: 'Luister, je hoeft niet uit de kleren voor mijn camera, maar ik wil wel dat je overtuigend bent als lesbienne.'" Over de vaste cast is Chaiken erg te spreken. De cast is overwegend hetero en zet de personages heel overtuigend neer. Alleen Katherine Moennig, die Shane speelt, onthult haar geaardheid niet. Laurel Holloman (Tina) is in het echt bi, nu met een man, en Leisha Hailey (Alice) is de enige lesbo *in real life*. Geestig genoeg speelt zij nou juist een >>

bi in de serie. Dat neemt ze uiterst serieus. Leisha zegt: “Ik wil net zo’n goede biseksueel neerzetten als de heterodames lesbiennes neerzetten. Ik heb me erin verdiept en ontdekte dat het echt een officiële, legitieme gaardheid is. Het is geen overgangsfase tussen hetero en lesbisch, zoals mijn personage Alice steeds weer moet uitleggen aan haar vriendinnen.” Ilene Chaiken lacht: “Samen met de andere schrijfsters heb ik veel lol over personage Alice. Ze benadrukt wel steeds dat ze bi is maar ondertussen doet ze er weinig mee. Zoals meer vrouwen uit mijn omgeving.”

Niet echt genoeg

Ondanks het grote succes, de prijzen en de vele fans, krijgen Chaiken en haar crew ook veel kritiek. Bijvoorbeeld dat de actrices niet écht genoeg zijn. “Ik wist dat dit zou gaan gebeuren”, zegt Ilene. “Omdat er zo weinig is waarin lesbiennes zich kunnen herkennen, eigenen zij zich de serie meteen helemaal toe. En dan roepen ze: ‘Hé, mijn verhaal wordt niet verteld!’” Actrice Katherine Moennig kan zich daar nogal druk over maken. “Okay, we tonen een kant van vrouwen die weinig mensen eerder hebben gezien. Maar hoe kunnen we de héle lesbische gemeenschap portretteren als wij maar een klein groepje mensen zijn? Het is niet eerlijk”, zegt Moennig. En over dat de dames te mooi zouden zijn, merkt Ilene Chaiken op: “Ja, het is televisie hoor! Alle mensen in films en op de beeldbuis zijn extra mooi.” Guinevere Turner, een van de mensen met wie Chaiken de serie schrijft, werkte zelf al aan veel lesbische projecten mee (waaronder als actrice in de film *Go*

Seizoen 1 van *The L Word* is nu als dvd-box te koop, onder andere bij vrouwen- en homoboekhandels. Vier dvd's, Engels gesproken (Nederlands, Frans ondertiteld) 659 minuten. €59,95

Fish). Zij beaamt: “We krijgen veel kritiek. Dat is wel stressen want we willen dat iedereen het leuk vindt. We horen dat de personages niet butch genoeg zijn of dat er te weinig Afro-Amerikaanse dames inzitten. Nu heeft Martina Navratilova zelfs gezegd dat ze vindt dat er teveel seks in zit. Je kunt niet iedereen *pleasen*, maar we praten veel met lesbische kijkers – ook om ideeën op te doen.”

Schema

Vooralsnog is alles gebaseerd op de levens van de schrijfsters zelf. Turner: “We gaan bij elkaar zitten en kletsen uren lang over onze levens, die van vriendinnen, de scene zoals we die kennen. Zo ontstaan er verhaallijnen en personages.” Vrouwenstellen die naar een spermadonor zoeken, stoere potten met bindingsangst, een gestoorde stalker, coming out-problemen en de typische lesbograppen. ‘Wat brengt een lesbienne mee naar haar tweede date? Een verhuiswagen.’ Of herkenningspunten: ‘Heeft ze lange nagels en hoge hakken? Dan is ze hetero.’ Alles komt er in voor. Het schema van Alice in de serie, waaruit blijkt dat iedereen in de lesboscene uiteindelijk aan elkaar is gelinkt via sekspartners, lag écht in het kantoor van de schrijfsters. Dus besloten ze het in de serie te gebruiken. Chaiken: “Ik wil er eigenlijk ook mee aantonen dat uiteindelijk iedereen op de wereld gelinkt is aan elkaar, dat we allemaal mensen zijn en gelijk aan elkaar.”

Transgender

Door lesbiennes echt een gezicht te geven, wordt er aan de emancipatie gewerkt, vinden de vele fans. Actrice Leisha Hailey zegt trots te zijn om bij deze beweging te mogen horen. “Toen ik op school zat, rende ik elke dag naar huis om ‘een shot’ homoseksualiteit te krijgen via de serie *Cagney & Lacey*. Nu ben ik er heel trots op dat ik bij dit grote iets hoor, dat miljoenen mensen kan helpen om te begrijpen hoe het is om lesbisch, bi, transgender of gewoon nieuwsgierig te zijn.” Een geëmotioneerde vrouw in een talkshowpubliek vertelt aan Ilene Chaiken hoe moeilijk haar coming out in een klein dorp was. Een serie als *The L Word* is een verademing. Je weet dat het echt bestaat wat jij voelt. “Jij maakt niet alleen maar amusement, jij redt levens!”, snikt ze. Chaiken weet soms nog niet goed wat ze met alle aandacht en het applaus aan moet. “Ik voel me een beetje idioot als er zo hard voor me geklapt wordt, ik ben dat niet gewend”, zegt ze bescheiden. Maar over het bestaansrecht van *The L Word* is Chaiken alles behalve bescheiden. “Oké, op het eerste gezicht is het gewoon televisie wat we maken. Maar het feit dat *The L Word* er is, is belangrijk voor heel veel mensen. En wees eens eerlijk: het was nu toch ook eindelijk eens onze beurt!” ●